

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna
wraz z zaleceniami kompensacji przyrodniczej
na potrzeby ocieplania budynku Urzędu Miasta i
Gminy przy ul. Sikorskiego 7 w Łobżenicy**

Wykonane przez Firmę Milvus – Szymon Wójcik

Łobżenica, kwiecień 2020 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 8.04.2020 r. w godz. 18:00 – 18:40, dn. 9.04.2020 r. w godz. 10:00-11:30. Dokonano oceny liczebność ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (około 530 budynków) w latach 2008-2020 w około 30 miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków również poza sezonem lęgowym.

Wnioski

Budynek 3-kondygnacyjny ze stropodachem, do którego wloty są otwarte od strony północnej i południowej. Odnotowano szczeliny i ubytki pod parapetami, pod blachą okapu również na ścianie wschodniej, północnej i zachodniej. Oznaczono je na zdjęciach.

Gatunki gniazdujące

- jerzyk *Apus apus* – 3-5 par ptaków. Gniazdowanie może mieć miejsce w szczelinach oznaczonych na zdjęciach wspólnie lub wymiennie z wróblem.
- wróbel *Passer domesticus* – 2-4 pary ptaków. Gniazdowanie 2 par na ścianie zachodniej (oznaczono na zdjęciach). Możliwe gniazdowanie w pozostałych szczelinach oznaczonych na zdjęciach w późniejszym okresie – drugie lub trzecie lęgi. O gniazdowaniu świadczą ślady

odchodów. Możliwe, że miejsca te są zapchane materiałem gniazdowym i ptaki nie gniazdują obecnie w nich.

- kawka *Corvus monedula* – 3 pary ptaków. Gniazdowanie w stropodachu od północy i południa (oznaczono na zdjęciach).

Metodyka badań nietoperzy

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 8.04.2020 r. w godz. 19:20-20:10. Biorąc pod uwagę dane własne autora pochodzące z około 300 budynków, dla których prowadzone były głównie obserwacje ptaków wizualne stwierdzenia nietoperzy podczas kontroli wieczornych występowania jerzyka dotyczyły około 5-10 % budynków. Były to budowle głównie z wielkiej płyty; niewielki odsetek (10-20%) stanowiły również konstrukcje starsze z lat 50-tych o 60-tych.

Podczas kontroli temperatura była optymalna dla tej pory roku (temp. 5-8 °C podczas zachodu słońca, lekki wiatr). Nie odnotowano jednak aktywności nietoperzy wokół budynku oraz wylatywania nietoperzy z budynku. Nie odnotowano nagrań nietoperzy na detektorze Anabat SD2, które można przypisać do osobników przebywających w budynku.

Wnioski i metody kompensacji dla nietoperzy

Nie zalecono.

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono wywieszenie:

- 6 budek dla jerzyka *Apus apus* od strony północnej na ścianie szczytowej budynku. Umieszczenie budek dla jerzyka pokazano na zdjęciach. Idealnym rozwiązaniem jest wkomponowanie budek dla jerzyka w styropian tak, aby nie wystawały one ze ściany, a widoczna była jedynie szczelina wlotowa. Wykluczy to późniejsze zacieki wokół budki, niszczenie elewacji, przedostawanie się wilgoci do wewnątrz i gnienie samej budki.

- 4 budek dla wróbla *Passer domesticus* na dowolnych drzewach na wysokości min. 3 metrów otworem wlotowym w kierunku północnym. Miejsca montażu dwóch budek oznaczono na

zdjęciach, pozostałe 2 budki należy zamontować na skrajnych drzewach parku przy parkingu otworami wlotowymi w kierunku północnym.

- 4 budek dla kawki *Corvus monedula* na ścianach północnych kominów i północnej ścianie ogniomuru w miejscach pokazanych na zdjęciach.

Harmonogram prac ociepleniowych:

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

- Prace w sezonie lęgowym (1 marzec – 31 lipiec) prowadzić można poza miejscami gniazdowania ptaków. Wiąże się to z pozostawieniem wolnej przestrzeni w promieniu 2 metrów od miejsca gniazdowania. Wstępnie więc z prac ociepleniowych wykluczona będzie ściana północna i południowa do momentu zakończenia sezonu lęgowego (z zalecanym przedłużeniem do 15 sierpnia w przypadku gniazdowania jerzyka).

- Jeśli prace ociepleniowe planowane są na 2021 rok po zakończeniu sezonu lęgowego (przedłużonego na termin po 15 sierpnia ze względu na możliwe gniazdowanie jerzyka) należy zamknąć wszystkie szczeliny oznaczone na zdjęciach i wywiesić budki dla kawki i wróbla w ramach kompensacji. Budki dla jerzyka należy zamontować dopiero podczas prac ociepleniowych. Montaż budek dla jerzyka wcześniej może spowodować ich zasiedlenie i brak możliwości prowadzenia prac ociepleniowych wokół, zakończenia prac ociepleniowych, a także demontażu budek w przypadku, gdy chcemy je zamontować na ocieplonej elewacji (zależne od preferencji danej firmy budowlanej). W przypadku ich otoczenia styropianem otaczamy budkę już poddaną warunkom atmosferycznym przez kilka miesięcy, Korzystniej jest zabudować świeżo wyprodukowaną budkę, co z pewnością wysłuży jej żywotność na przestrzeni lat.

- Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni. Podobnie zalecenia obowiązują również, gdyby prace prowadzone były w latach późniejszych.

Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Widok budynku od strony południowej, oznaczono 3 wloty do stropodachu zasiedlonego przez 2 pary kawki (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Otwory w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Widok ściany południowej i wschodniej; oznaczono wloty zasiedlone przez kawkę oraz szczeliny na ścianie wschodniej, przy których widoczne są ślady odchodów. Obecnie nie odnotowano zasiedlenia przez ptaki szczelin na ścianie wschodniej (od parkingu), mogły być zasiedlane przez wróbla lub szpaka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Kawka przy wlocie od południa (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Miejsca gniazdowania wróbla na ścianie zachodniej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Wróbel z materiałem gniazdowym w dziobie w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Wróbel z materiałem gniazdowym w dziobie w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.8. Ściany zachodnia i północna (aut. Szymon Wójcik).

Fot.9. Ściana północna, czarnymi okręgami oznaczono miejsca gniazdowania kawki, białymi miejsca pod parapetami ze śladami gniazdowania wróbla (aut. Szymon Wójcik).

Fot.10. Kawka przy wlocie na ścianie północnej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.11. Miejsce gniazdowania wróbla lub jerzyka, obecnie niezasiedlone (aut. Szymon Wójcik).

Fot.12. Miejsce gniazdowania wróbla lub jerzyka, obecnie niezasiedlone (aut. Szymon Wójcik).

Fot.13. Ściana wschodnia, oznaczono szczeliny z odchodami ptaków, prawdopodobnie szpaka lub/i wróbla, podczas badań niezasiedlone (aut. Szymon Wójcik).

Fot.14. Szczeliny w zbliżeniu, na skrajnej prawej widoczne ślady odchodów (aut. Szymon Wójcik).

Fot.15. Szczelina w zbliżeniu na ścianie wschodniej – od strony parkingu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.16. Zalecane miejsce montażu 2 budek dla kawki (aut. Szymon Wójcik).

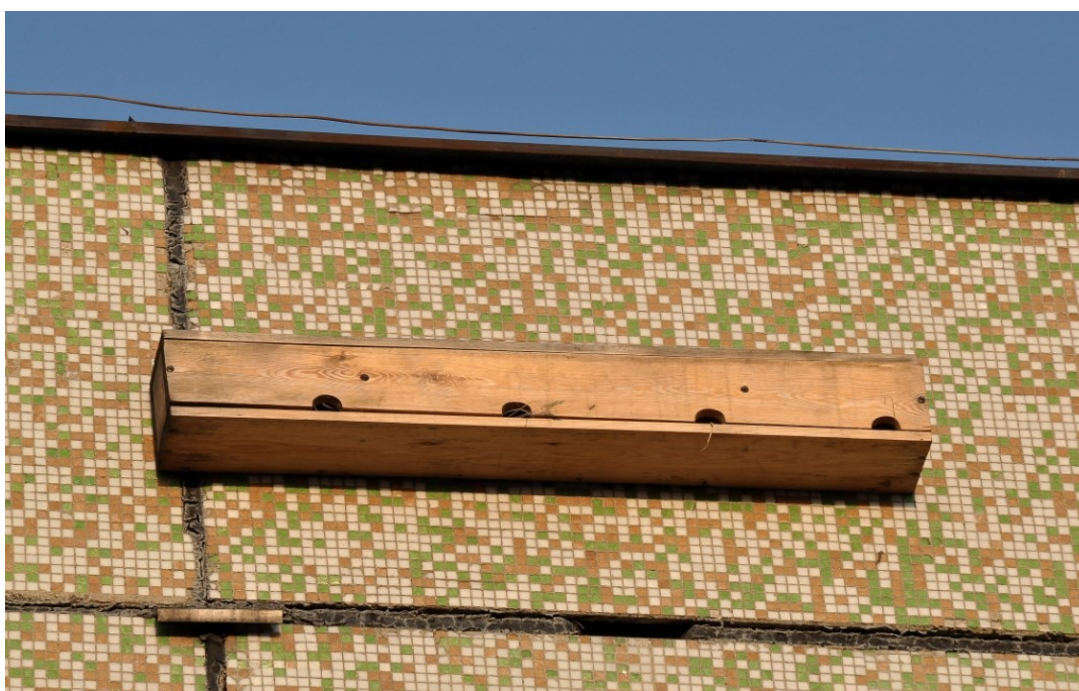
Fot.17. Zalecane miejsce montażu kolejnych 2 budek dla kawki na północnych ścianach kominów
(aut. Szymon Wójcik).

Fot.18. Zalecane miejsce montażu 2 budek dla wróbla na drzewach (aut. Szymon Wójcik).

Fot.19. Zalecane miejsce montażu 6 budek dla jerzyka na ścianie północnej (aut. Szymon Wójcik).

Fot. 20. Przykładowy sposób umocowania budki dla jerzyka *Apus apus* (aut. Szymon Wójcik)

Fot. 21. Efekt końcowy – budka dla jerzyka *Apus apus* otoczona styropianem (aut. Szymon Wójcik)

Fot. 22. Przykładowy sposób umocowania budki dla wróbla (aut. Szymon Wójcik).

Fot.23. Przykładowy sposób montażu budki dla kawki na ścianie komina (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik
Nawsie Kołaczyckie 29
38-213 Kołaczyce
biuro: ul. Wyszyńskiego 37/36
94-047 Łódź
NIP: 685 214 56 66
www.ornitolog-opinie.eu
milvus@vp.pl
Kom. 535 333 889, 609 888 003